

НАРОДЕН БУДИТЕЛЪ

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТИКЪ за ХРИСТИЯНСКА ПРОСВЕТА и ИНФОРМАЦИЯ.

Всички ржкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. ПОНВАСИЛЕВЪ - Шуменъ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
се плаща по 1 левъ
на кв. см.

БРОЯ 1 левъ.

Новата година.

Следъ два дни, въ вторникъ, влизаме въ новата 1929 година. Хвърчатъ дните, вървятъ месецитъ, заминаватъ годинитъ. Годината 1928 г. остави много, много страдания въ снагата на човъчеството. Тя бѣше година на землетресения, наводнения, голѣми горещини и страшни студове. Бури и циклони, каквито не се помнятъ отъ стотици години, опустошиха много мѣстности, по море и по суша загинаха много хора. За нашето отечество изтеклата година донесе страшното великденско земетресение. Загинаха хора, а народното стопанство понесе щети, които трудно ще се поправятъ за 50 години. Като си спомняме страданията презъ изтеклата година, ние се убеждаваме въ немошъта на човѣка да се бори съ природата, трѣпнемъ и, влизайки въ новата година, съ въздишка ще се помолимъ: Господи, дано презъ новата година бждешъ по-милостивъ къмъ насъ! Ще рече, всички ние сме въ ржцетъ на Силния. Каква сждба той ни готви, ние не знаемъ.

Ала Той е търпеливъ много. Той обича човѣка и свѣта, затова не всѣка година имъ праща бури, наводнения и земни трусове. Той дава на човѣка и спокойни дни. Нека се надяваме, че следъ страданията и изпитанията, що ни доиде миналата година, новата ще бжде спокойна. Но ще бждемъ ли ние презъ нея щастливи? Ние бързаемъ да влеземъ въ новата година. Ние искаме отъ нея радости, богатства, миръ, щастие. Сама по себе си годината не е нищо друго, освенъ равномерно разчетено отъ насъ време, каквото бѣше това, което току що изпращаме въ вѣчността. Щастливата година ще създадемъ сами ние. Годината ще бжде „весела, здрава, жива“, ако ние сами бждемъ весели, здрави, живи. Ако надмогнемъ дребулитъ, що тровятъ всѣки день нашия животъ, ако „гледаме нагоре“ къмъ свѣтлината, къмъ небето, къмъ красотата, къмъ Бога, и сме силни да забравяме завистъта, лобата и ранитъ, съ които ни отрупва всѣкидневнието, ще останемъ весели и здрави. Нека тегнемъ силата на своята воля! Нека имаме вѣра въ Бога, Комуто въ тежки часове да изплакваме своята боль, и ние ще имаме нужното спокойствие за положителна работа презъ новата година — работата ще ни направи доволни, щастливи.

Честита нова година!

Съ настоящия брой на вестника завършаме втората година на неговото съществуване. Общо е признанието, че не преодолѣхме много трудности и че презъ втората година **НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ** бѣше значително подобренъ. Изказваме сърдечна благодарностъ на всѣки наши абонати, които платиха редовно своя абонатентъ и съ това помогнаха да завършимъ съ успѣхъ и втората година.

Съ идущия брой, първи отъ новата 1929 год., влизаме въ третата годишнина на вестника. Освенъ онова, което ние ще се потрудимъ да имъ дадемъ и нѣщо ново. Ще откриемъ въ вестника 1) колона **МАЙКА И ДЕТЕ**. Ще дадемъ и жжн статии съ чисто педагогически характеръ. Това ще правимъ отъ време на време. Ще откриемъ 2) **КОЛОНА ЗА МЛАДЕЖЪТА** — пакъ съ религиозно морално съдържание. 3) **КОЛОНА** или **ЦѢЛА СТРАНИЦА** за **ДЕЦА**. Така ще имаме въ идущия, коледенъ, брой на вестника. Редакцията ще прави всичко това, въпърки оскудени въ средства, като апелира къмъ читателитъ си да бждатъ добри въ заплащането на абонатента. Така ще подкрепимъ вестника, който е единственъ по рода си въ православна България, нагласенъ преди всѣчко за християнскитъ миряни.

Трѣбва да се оплачемъ, обаче, че има още твърде много абонати не платили абонатента си за изтеклата година. Съ това, като не ни плащатъ труда, държатъ ни въ вѣкъ въ оскудени, та не ни е възможно да издаваме по-многобройни броеве съ по-богато и по-разнообразно съдържание. Ако, освенъ абонатента, нѣкой пожелае да

изпрати помощъ за издаването на вестника, ще му бждемъ безкрайно благодарни. Нека се има предъ видъ, че изпращаме вестника даромъ на около 50 бедни читалища. Ние не търсимъ печалба.

Предупреждение къмъ децата.

Деца, дѣдо Коледа опакова багажа си и отпътува за свѣта. Небесната поща е вече отворена. Тукъ вие, децата отъ свѣта, ще предадете вашитъ писма съ най-разнообразнитъ си пожелания, за подаръци. Не малка работа иматъ сега и ангелитъ. Тя трѣбва да се справятъ съ всѣки тия ваши поръчки за Коледа. Това съвсемъ не е просто, тъй като вие, децата, сте толкова своеобразни въ желанията си, даже и не добри. Детето Исусъ забелязало, че напоследѣкъ сте почнали да четете лоши книги. Нѣкои деца даже пожелали шоколадъ и копринени чорапи, предъ много по-сладкитъ добри четива, а всѣчко това обижда Христа, нали? Искате ли да бждете добри и зарадвайте Исуса? Искате ли да бждете послушни? Тогава четете тия книги, които Той би предпочелъ! А кои сж тѣ? — Ние ще ви кажемъ: Слушайте! Четете коледния брой на в. **НАР. БУДИТЕЛЪ** (детския листъ). с. **ВИТЛИЕМЪ**, **ХРИСТИЯНКА**, **ПРАВОСЛАВНА ДУМА** и др.

НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ.

† Варненский и Преславский Симеонъ

Всеправославна конференция въ София.

2.

Всеправославната конференция, така съставена, се занимава съ въпроса за ИМКА. Какво е това ИМКА?

Въ 1923 година, ако помнимъ добре, въ Варна пристигнали една група младежи, водени отъ двама господиновици — Бочевъ и Алексиевъ. Последниятъ дойде въ Митрополията. Срещналъ се съ служещия тогава въ нея въ качеството протосингелъ, а сега Доростолски и Червенски Митрополитъ Михаилъ, казалъ, че той дошелъ съ едно младежко християнско дружество, за да посетятъ града, щѣли да иматъ заседание и помолилъ да се позволи да направятъ тия свои заседания въ църковното здание, сега именувано **Кино Паласа**. Това желание се съобщи и намъ. Че въ България има Християнско младежко дружество, това го знаехме. Знаехме, че студенти отъ нашия университетъ имаха такъво дружество. Единъ или два пжти тѣ бѣха ни поканили да имъ изпратимъ нашата лепта, и ний го направихме. Тѣ издаваха списание „Нова Ера“ и ние го получавахме. Предположихме, че пристигналото въ Варна Младежко християнско дружество подъ предводителството на г. г. Бочевъ и Алексиевъ е нѣщо такъво, каквото бѣ образувано отъ студентитъ при университета, за това не само че се съгласихме да се позволи да станатъ въ Църковното здание заседанията на дружеството, но и на поканата да присъствуваме и ние, при откриването на заседанията, не само че приехме съ готовностъ да се отзовемъ и отидохме съ нашия протосингелъ, за да се намѣримъ въ началото на заседанията на дружеството, но, ако помнимъ добре, казахме и нѣкоя друга дума, за да изразимъ нашата радостъ, като виждаме интелигентни младежи да се сдружаватъ въ името на Христа. Чухме тогава, че предводителитъ на младежкото дружество останали възхитени, заедо ние, старъ човѣкъ, възприехме да

присъствуваме въ тѣхнитъ заседания и изказвали своето задоволство. Ние не можахме да разберемъ какво необикновено имаше въ нашето присъствие въ началото на занятията на младежкото християнско дружество, та да заслужаваме благодарности и похвали. Обаче подиръ день-два чухме неприятни отзиви за двамата водачи на дружеството. Казахъ ни, че единъ отъ тѣхъ, а именно Бочевъ, билъ отъ протестантско въроизповѣдание, а Алексиевъ съ неопредѣлени религиозни схващания. Това ни се видѣ странно, защото като мислѣхме, че младежитъ, образувачи Младежкото християнско дружество, сж чеда на православни родители и тѣ сами православни, недоумѣвахме, какъ така едно дружество съ религиозни задачи да бжде повѣрено на грижитъ на едни протестанти водители. Но, понеже у насъ въ България къмъ религия, църква и вѣра изобщо, се отнасятъ безразлично, бѣхме си казали, че и тукъ се проявява нашиятъ обикновенъ индеферентизъмъ и мълкнахме.

Подиръ известно време, не помнимъ положително колко, отидохме въ Шуменъ. Чухме, че тамъ наскоро било образувано християнско младежко дружество отъ ученици и ученички и предстояло да се държи първото учредително, така да се каже, заседание на това дружество. Не помнимъ дали по покана или по наше собствено желание — отидохме да се намѣримъ на това заседание. Отидохме и заварихме да говори една госпожица, далчна сродница на присъствувалата въ Всеправославната конференция госпожица Димитриева. Тя разправяше какви били задачите на новоучреденото въ Шуменъ младежко християнско дружество. Тя характеризира какви сж и какви трѣбва да бждатъ членоветъ на дружеството, като каза, че ние не сме нито православни, нито католици, нито протестанти, ние сме християни. Това ни направи

впечатление. Предполагаме, че членоветъ на дружеството, както и самата ораторка, която лично познавахме, сж чеда на православни родители, както и тѣ сами православни, затова на насъ направи впечатление, че тя се отказва отъ въроизповѣданието на родителитъ си. Дали и останалитъ бѣха на сжщия умъ, не ни бѣше известно. Да предизвикаме веднага въ самото заседание на събрание едно обяснение за тоя публиченъ отказъ отъ вѣрата, на която ние служимъ и която и родителитъ на ораторката изповѣдватъ, намѣрихме за не-навременно, защото трѣбваше да направимъ скандалъ. Премълчахме. Обаче подиръ день два имаме случай да посетимъ родителитъ на госпожицата и въ тоя случай като видѣхме и нея, запитахме я: „Какъ така, госпожице, Вие заявихте, че Вие и вашитъ другари и другарки, съставляващи дружеството, не сте православни? Това значи, че Вие се отказвате отъ вѣрата на родителитъ си. Освенъ това, фактъ е, че въ днешно време християнството има нѣколко главни разклонения — Православно, Римско и протестантско, затова при определяване самоличността на едно лице въ всички учреждения се казва какво е лицето по въроизповѣдание — православенъ, римокатоликъ, турчинъ или протестантинъ, така че това, което Вие казахте, е нѣщо ново, нѣщо несъобразно съ сжществуващитъ у насъ схващания и не може да се обясни, освенъ по два начина: или че това, което казахте, е *lapsus linguae* — грѣшка на езика, или пъкъ желание да се основе ново религиозно общество подъ име християнско, но несъгласно съ сжществуващитъ християнски въроизповѣдания“. Госпожицата неможа да ни каже нищо положително. И ние напуснахме бащиния й домъ подъ влиянието на мисълъта, че въ просѣтъ за християнскитъ младежки дружества въ България трѣбва да се уясни, за да се знае, какъ трѣбва да се държи човѣкъ къмъ тѣхъ.

(следва)

Да предпазимъ младежъта отъ Комунизма!

Навсѣкжде се забелезва една усиlena пропаганда на болшевишкия комунизъмъ върѣдъ младежъта. Тукъ не жалатъ нищо. Отъ една страна гледатъ да използватъ учителството, отъ друга — невинната учаща се младежъ, като я разколебаятъ въ всѣчко предишно, авторитетно.

Самъ Ленинъ каза: „Любовъта на децата къмъ родителитъ е вредна. . . Децата сж държавна собственост. . . Който иска къмъ насъ да принадлежи, трѣбва да се отрече отъ Бога, защото ние ненавиждаме Христа. . . !“

На къде води едно такова ужасно дѣление? Вие, родители, учители и младежи, които видѣхте резултатитъ, стреснете се!

Картини съ и безъ рамки, вази, български пирографиани издѣлия, шахове, табли за игра, иконостаси, икони, дървенъ букваръ, чукачетата и много други.

ЗА ПОДАРЪЦИ ПРИ
Прес. Търговски & Синове

Единъ комунистъ, ученикъ, сжщо пише: „Въ моето младежко сърдце нѣщо шушне: **нѣма Богъ!** Тогава не трѣбва да слушамъ родителитѣ си, а съ своята малка приятелка, сжщо безбожна, ще ида на разходка“. Въ 1922 год. руската посланица въ Мексико при Callès заяви: „Разврата въ училищата се шири. Много 15 год. момичета сж вече майки. Жени, ние трѣбва. . .!“ Парижкитѣ вестникъ „La Vroite“ сжщо пише: „Резултатитѣ въ училището безъ Бога сж ужасни. Отъ тѣхъ излизатъ граждани безъ всѣкаква дисциплина, нравственостъ, добри нрави и строгъ мирогледъ за брака. Едно безбожно училище да отворимъ е все равно, единъ затворъ да затворимъ. Ето защо ние трѣбва да се върнемъ къмъ религиозното възпитание“.

Франция е наистина единствената страна, кждето комунизмътъ е пленилъ младежта. Тукъ имаме близо 60 комунистически групи, отъ които всѣка една брои отъ 50 — 60 члена. Съюзниятъ имъ органъ презъ 1926 год. излизаше въ 15,000 екземпляра, а днесъ до 20,000. Като се има предъ видъ, че въ всичкитѣ държавни и частни училища въ Франция има 129,000 ученици (значи 1,6 сж въ болшевишки лагеръ), то лесно е да се обясни какво голѣмо влияние има комунистическото учение тукъ. Това не е малка придобивка за комунистите.

При тия ужасни цифри и резултати, нека всички християни се стреснемъ и съ все сили се боримъ противъ безбожието въ училището и **доведемъ младежта при Славителя**, Който я сжпо обича. Нека съ време запазимъ отъ разлагане и поквара нашата, невинна младежъ!

Ек. Д-ръ Панайотова.

„Не съмъ стѣпвалъ въ църква и не ми трѣбвалъ“

Да напиша настоящитѣ редове ме наведоха заглавнитѣ думи на статията ми, които не сж мои, а чужди. Презъ втората половина на м. октомври т. г. пѣтувахъ денемъ около 12 часа отъ гр. Търново за гр. Гор-Орѣховица презъ Асеновата махала. Пѣтувахъ самъ и пешъ. Близо до старата църква на Ив. Асенъ отъ 1240 г. издигната въ честь на неговата победа надъ гърцитѣ, срещнахъ нѣколко ученика. Щомъ

ме видѣха, че ще ги среща, измежду тѣхъ единъ съ високъ гласъ почна да говори съ целъ да го чуя: „Въ църква не съмъ стѣпвалъ и не ми трѣбва.“ Азъ си отминахъ безъ да имъ кажа нѣщо, защото бѣхъ самъ. . .

Веднага тия думи ме накараха дълбоко да се замисля, че тия деца сж на християнски родители. Възпитаватъ се въ православни училища. Тѣ бѣха ученици отъ IV—V класъ. Правилника ги задължава да бждатъ водени отъ своитѣ учители редовно въ църква. А защо не е стѣпвалъ въпросниятъ младежъ въ църква? Излиза, че или правилника се неизпълнява или че ученикътъ иска да ми се надсмѣе. Ако е вѣрно, че иска да ми се надсмѣе, то се разбира, че нито семейството, нито училището нѣщо сж направили за тоя младежъ. На що учи църквата? Дали тя естрашилище или нетърпимо мѣсто съ своитѣ за тѣхъ заблуди? Или е майка, която люби своитѣ чада и любовта си показва чрезъ своитѣ свети истини за живота? Благодатно, чрезъ Св. Духъ, храни и топли тя чадъта си за да превъзмогватъ изъ денъ въ денъ все по къмъ чистъ и праведенъ животъ. Да, всѣки знае, че тя служи на всичко честно, свято, право, добро, похвално. Тогава защо тая омраза къмъ църквата? Ако ний не слушаме гласа на църквата, която води народитѣ на земята къмъ миръ и благоденствие за вѣчно спасение, то бива ли да слушаме гласа на тия, които ни водятъ къмъ гибель и разрушение? Питамъ и азъ заедно съ Св. пророкъ Давидъ: „Защо се възмущаватъ народитѣ и племената замислятъ суетни нѣща? Възставатъ царетѣ земни и князетѣ се съвещаватъ противъ Господа и Негова помазаникъ“. „Да разжсеме, казватъ, тѣхнитѣ вериги и да смъкнемъ отъ себе си тѣхнитѣ окови.“ Онзи който живѣе на небесата, ще се надсмѣе. Господъ ще ни поругае.“

(Пс. 2 ст. 1—4) Явно се вижда защо е тая суетна борба противъ Бога. Искатъ хората да снематъ отговорностъ за беззаконнитѣ си дѣла. Обаче „Богъ поругае не бива.“ „Тогава въ гнѣва си ще имъ заговори и съ яростъта си ще ги смуги. . . и тѣй вразуметь се, царь! Вземете поука, сждии земни! Служете на Господа съ страхъ и радвайте се предъ Него въ трепетъ.“

(Пс. 5, 10 и 11).

Тѣй че тия думи, казани отъ ученика, не сж случайни. Тѣ говорятъ, какво възпитание имаме, съ какви мирогледи пускаме младежта въ свѣта.

Крайно време е да се замислятъ дълбоко Господа народоизбраницитѣ и да въведатъ часове въ училищната програма които да доведатъ младежта въ църква, защото „колкото сж по вече изтрети праговетѣ на църквитѣ, толкова ще бждатъ празни и затворитѣ“. Прочее, нека съ дружни сили събудимъ човѣшкото въ човѣка и затримъ животинското и звѣрското.

Свещ. Ив. Паликовъ.

ЕДНО ОБЯСНЕНИЕ.

За братствата.

Обвиниха ме миналата недѣля въ тукашенъ вестникъ, че съмъ прѣчелъ на събратята си свещеници при църквата „Св. Възнесение“ да работятъ въ енорийтѣ си, като всѣки основе свое енорийско братство. Задълженъ съмъ къмъ християнитѣ да съобща, че никога не съмъ и не съмъ ималъ мисль да прѣча на другаритѣ си да работятъ. На всички добри християни въ града е известно, че скоро ставатъ 10 години отъ какъ полагамъ неимоверни усилия, въ ущърбъ на собственото си здраве и спокойствие, за да се пробуди интензивенъ животъ около храма, при който служа. Ще рече, грѣхота е да бжда обвиняванъ, че се противопоставямъ срещу работата въ енорийтѣ при църквата. Постави се, обаче, въпросъ: При църквата да има три ли отдѣлни братства съ три имена, три устава, три настоятелства, три каси, трима председатели и прили да има само едно, както повелява и чл. 2. отъ Устава на съюза на братствата, като всѣка енория се организира, но въ името на едно, не въ името на три, а всѣки свещеникъ да има подъ ржка своитѣ християни организирани въ отдѣлна секция при общото братство. Азъ държа мнение за едно братство съ три секции, а другитѣ за трисамостойни братства. Значи, различие на мненията. Това, обаче, не попрѣчи новитѣ братства да се основатъ и да заживѣятъ свой самостоенъ животъ. Пратили уставъ въ Варна, — не го утвърдили. Защо? Защото п. Дошо е противъ, ходилъ е въ Варна и е настоявалъ да не се утвър-

ждава. Не, мои братя, уставитѣ на новитѣ братства не сж утвърдени, защото нѣма възможностъ да бждатъ утвърдени — общиятъ уставъ не позволява, той прѣчи, той е умразенъ. Сжщото реши и Епархийскитѣ братственъ съветъ. Така че на ония, що ме нападатъ публично („група християни“ се пишеше въ антрефилето) дължа публично да отговоря — да се сърдятъ на този съветъ, на устава, ако щатъ на владиката, който работи по устава — закона, но не и да трупатъ всичкитѣ криви дѣрва на гърба на п. Доша. За всичкитѣ църковни спорове и неуредици въ този градъ все азъ ли ще съмъ виновенъ?!

А защо мисля, че е по добре да имъ едно братство, а не три? Защото *Съединението прави силата*. Хиляда души или две групирани въ едно братство, ще милѣятъ едното, ще работятъ за едното, ще се сговарятъ, ще сж сила. Сжщитѣ раздѣлени на три, ще скжпятъ, всѣка група, своето, ще се дѣлятъ на три, ще се надпреварятъ, ще се оскърбяватъ — ще бждатъ не сила, а немощъ. Незнаемъ ли че българитѣ пей даватъ за разцепление и раздори? Защо създаваме условия за тия раздори? Примѣръ. Не вървѣше ли живота при църквата „Св. Възнесение“ презъ всичкитѣ години следъ освобождението и до преди месецъ време винаги спокойно никакви спорове между християнитѣ. Спокойно лие днесъ! Фактътъ, че „група християни“ отъ едната енория нападатъ свещеника на другата енория, говори, че вече не е спокойно. Утре приятели християни на този свещеникъ ще нападнатъ другитѣ. Не сж ли вече създадени условия за раздори? Кой е виновенъ? Азъ ли, който държа за едно братство, или онзи, който иска три? Много ми е криво, че не ме разбиратъ, но азъ съмъ правъ. Незнае откъде на всичко отгоре пишатъ, че съмъ искалъ да подчиня „подъ свое ведомство“ и братството при другата църква. Това обвинение не съдържа капка отъ истина, затова на него не ще се спирамъ. Умолявамъ, прочее, християнитѣ да знаятъ, че никому не прѣча въ работата при църквата. Щомъ другитѣ енории сж се групирани въ самостойни братства, и моята ще основе свое братство. Дано поне това не дразни никого.

Свещ. Д. Попвасилевъ.

ХРОНИКА

Около ржкоположенето на Иеромонаха Андрея Лозковъ за викарий на Варненската епархия все още се чува много шумъ. Софийски вестници съобщиха, че Митрополитъ Симеонъ се отказалъ отъ желанието си да вземе за викарий новоржкоположенитѣ. Провинциални вестници приповтарятъ сжщото. О друга страна варненскитѣ вестници „Новини“ и „Поша“ се ровергаха това съобщение. „Варненска поща“ Митрополитъ Симеонъ излезе за писане си да съобщи, че той не е писалъ въ Св. Синодъ писмо (отказъ) както съобщаватъ софийски вестници. Естествено, ще приемемъ това за вѣрно. Цѣлиятъ този шумъ обаче, показва до каква степен хората въ България жадни за сензаций и колко дълбоко лѣжата и злата въ сж просмукали нашия животъ. Защо не оставятъ новоржкопологаниятъ презъ тѣзи естествени въ живота му дни покойно да мисли за темни крѣстъ, що поема върху сѣ си, и да се моли Богу?

Вмѣсто да си изпишешъ вѣжди, извади очитѣ. Нѣкой си М. Върбановъ отъ с. Имрихоръ, изказва недоволството си отъ менъ, решилъ да пише две неистинни вѣжди. *Ш. В.*, че не съмъ му кристилъ детето защото то хорманъ не ми е далъ 1 кр. жито. Обаче егоизмътъ не му позволилъ да каже истината, а я оставилъ на менъ, да се оправдая съ нея. Не бѣше въпроса за 1 кр., а защото отъ 29 I т. г. (когато се вѣднѣ) не ми плати таксата нито за вѣдчавката, нито за документа (за вино, ракия и гайда имашъ пари). Научихъ се още, че нѣмалъ намѣрение да ги плати. И когато дойде на 21 окт. крѣщава, припомнихъ му дълга.

Господинътъ се обидилъ отъ това и решилъ да пише. Обаче не се има предвидъ, че не той е авторътъ на дописката, а другъ, който имената ще премѣлча. Тѣсакъ злото въ селото. Тѣ сж се звали съ менъ още преди да дойда тукъ като свещеникъ, когато писала дописка въ бр. 42 на *Ш. В.* за нѣроятни работи, като че ли съмъ имъ изболъ очитѣ.

Жалкото е тамъ, че те сж, нарицаната интелегенция въ селото и вмѣсто да си изпишешъ вѣжди, извадиха си очитѣ, защото обществото знае кое е истинно, какъ сега ще гледатъ хората, знамъ.

Свещ. Т. Байковъ.

20 XII 1928 г. с. Имрихоръ

Светата нощъ.

(Легенда)

Бѣше Коледа. Всички бѣха отишли на черква. Само баба и азъ не отидохме съ другитѣ, защото баба бѣше твърде стара, а азъ твърде малка. Когато останахме самички, баба почна да ми разказва:

„Презъ тъмна нощъ единъ човѣкъ трѣгналъ да търси огънь. Той ходѣлъ и тропалъ отъ кжца на кжца. „Помогнете ми, мили хора!“ — казвалъ той — жена ми току-що роди и трѣбва да намѣря огънь, да стопля нея и детето.“ Нощта била тъмна и всички хора спѣли. Никой не му отворилъ.

„Човѣкътъ най-после съгледалъ малкъ огънь, който свѣтѣлъ далече въ полето. Той трѣгналъ нататѣкъ и стигналъ до мѣстото, дето горѣлъ огъня. Стадо овци лежали наоколо. Единъ овчаръ ги пазѣлъ.

„Когато човѣкътъ приближилъ овцитѣ, видѣлъ, че въ краката на овчаря спѣли три говѣми кучета. Щомъ той се приближилъ, тѣ се събудили и раз-

ворили уста, сѣкашъ лаели, но не се чувалъ никакъвъ звукъ. Човѣка видѣлъ какъ настрѣхнала козината имъ Остритѣ имъ жбжи блѣснали на свѣтлината на огъня и тѣ се хвърлили срещу него. Той сѣтилъ, какъ едно отъ тѣхъ захапало крака му, друго — ржката му, но жбитѣ имъ не се забивали, и човѣка не получилъ ни най-малка рана.

„Тогава той поискалъ да отиде за огънь при овчаря. Но овцетѣ лежали тѣй близо една до друга, че не можалъ да мине. Той трѣгналъ по гърбоветѣ на животнитѣ. Нито една отъ овцитѣ не се събудила, нито помръднала.“

Баба разказваше до тукъ безъ прекъсване, но на туй мѣсто азъ не се сдържахъ и попитахъ:

Бабо, защо не помръднали овцитѣ?

— Ще узнаешъ това следъ малко, — каза баба и продължи:

„Когато човѣка приближилъ огъня, овчаря си подигналъ главата. Като видѣлъ непознатия, той грабналъ една дълга тояга и я хвърлилъ върху него. Тоя-

гата пролетѣла край човѣка, безъ да го удари.“

Когато баба стигна до това мѣсто, азъ пакъ я прекъснахъ:

— Бабо, защо тоягата не искала да удари човѣка? Но баба не ми отговори, а продължи по-нататѣкъ:

„Човѣка тогава доближилъ до овчаря и му казалъ:

— Драги овчарко, помогни ми — дай ми малко огънь! Жена ми роди преди малко и азъ трѣбва да запала огънь, за да стопля нея и детето.

„Овчарътъ искалъ да каже „не“, но като помислилъ, че кучетата не могли да ухапятъ човѣка, че овцитѣ не се събудили подъ краката му и тоягата не го ударила, уплашилъ се и не се решилъ да му каже. — „Взemi, колкото ти е нужно“ — казалъ той.

„Но огъня билъ съвсемъ изгорѣлъ. Нѣмало и никакви главни, а само голѣма купчина жаръ. Човѣка нѣмалъ ни лопата, ни мангалъ, въ който би могълъ да носи горящитѣ вжглени.

„Когато овчарътъ видѣлъ това, казалъ: „Взemi си колкото

ти трѣбва“ — и се зарадвалъ, че човѣка не може да вземе нито едно вжглече.

„Но човѣкътъ се навелъ, събралъ вжглени и ги турилъ върху дрехата си. Вжглени не опарили ржцетѣ му, нито изгорили дрехата му. Човѣкътъ ги понесълъ, сѣкашъ носѣлъ орѣхи или ябълки.“

Но тукъ азъ пакъ прекъснахъ разказа:

— Бабо, защо вжглени не изгорили човѣка?

— Ще чуешъ и това, — каза баба и продължи:

„Овчарътъ, който билъ зѣлъ човѣкъ, зачудилъ, като видѣлъ това. Каква може да е тая нощъ, въ която кучетата не хапятъ, овцитѣ не се плашатъ, тоягитѣ не убиватъ и огънятъ не изгаря! Той повикалъ човѣка и го попиталъ: „Каква е тая нощъ и защо всичкитѣ нѣща показватъ милосърдие?“

„Човѣкътъ отвърналъ: „Не мога да ти кажа това, щомъ самъ го не виждашъ“. — И трѣгналъ, за да може по-бързо да запали огънь, та да стопли родилката и детето.

„Но овчарътъ решилъ да даунае, какво означава всичко това и трѣгналъ следъ човѣка.

„Той видѣлъ, че родилката и детето лежели въ една скалиста пещера, дето нѣмало нищо друго, освенъ голи камъни и стени. Овчарътъ поиникъ лилъ, че това бедно, невинно дете, ще замръзне въ пещерата. Макаръ че билъ зѣлъ човѣкъ, той поискалъ да помогне на детето. Снѣлъ торбата си, извадилъ оттамъ месо овча кожа и я далъ на човѣка, да тури върху нея детето. Изведнажъ очитѣ му се отворили и той видѣлъ това, което по-рано не можалъ да види и чулъ това, което по-рано не можелъ да чуе. Овчарътъ ребралъ, че тази нощъ се родилъ Спасителя. Той падналъ на колѣне и се поклонилъ на детето.“

Когато баба стигна до туй въздѣхна и каза:

— Сега и ти разбра, мое дете, защо всички нѣща били милостиви презъ тая нощъ, тогава се родилъ Царьтъ Милосърдието.

Селма Лагерлъфъ